

Aan Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Cc
Van Joland van der Heijden en Patrick van der Poll
Datum 2 maart 2016
Kenmerk Aanvullingswet Bodem
Betreft Effecten van de Aanvullingswet Bodem

Sira Consulting B.V.
Soestdijkseweg Zuid 260
3721 AK Bilthoven
info@siraconsulting.nl
www.siraconsulting.nl
030 602 49 00

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Individuele onderwerpen	2
2.1	Overgangsrecht	2
2.2	Bevoegd gezag voor bodemkwaliteit naar gemeenten	2
2.3	Wijzigingen systeem	3
2.4	Aanpassing van de kwaliteitseisen aan bouwstoffen, grond en baggerspecie	4
3	Bedrijfseffectentoets	6

1 Inleiding

Voor alle nieuwe en gewijzigde regelgeving is het noodzakelijk dat de effecten hiervan op het bedrijfsleven, burgers en de overheid zelf in kaart worden gebracht. In deze notitie worden de verwachte effecten van de Aanvullingswet Bodem beschreven. Deze wetswijziging vult het wetsvoorstel van de Omgevingswet aan voor het thema bodem.

Volgens artikel 2.3 van het wetsvoorstel van de Omgevingswet zijn gemeenten bevoegd gezag voor de taken en bevoegdheden op grond van deze wet, inclusief het onderwerp bodemkwaliteit. De Aanvullingswet Bodem kent geen aanpassingen op de Omgevingswet voor de taken van overheden. Uitzondering hierop zijn locaties die binnen het overgangsrecht vallen. In het eerste hoofdstuk van deze notitie is het overgangsrecht toegelicht, gevolgd door het tweede hoofdstuk met hierin de gevolgen van het verschuiven van het bevoegd gezag naar gemeenten.

Naast een verschuiving van het bevoegd gezag, vinden ook inhoudelijke wijzigingen plaats voor het onderwerp bodemkwaliteit. Er vindt een systeemwijziging plaats, waarbij een gevalgerichte benadering wordt vervangen door een activiteitgerichte benadering. De gevolgen van deze systeemwijziging zijn toegelicht in het derde hoofdstuk. Daarnaast is het ministerie van IenM voornemens om enkele wijzigingen door te voeren in de procedures voor saneren. In het vierde hoofdstuk zijn deze wijzigingen kort toegelicht.

De Aanvullingswet Bodem wordt nader ingevuld door het Aanvullingsbesluit Bodem. Veel mogelijkheden die de Omgevingswet, met de Aanvullingswet Bodem, voor bodem scheidt, zijn pas met het Aanvullingsbesluit Bodem voldoende uitgewerkt om goed te kunnen bepalen welke gevolgen de veranderingen hebben voor decentrale overheden, bedrijven en burgers. In deze notitie zijn daarom effecten als gevolg van de Aanvullingswet Bodem vooral kwalitatief uitgewerkt. De nadere kwantificering van deze effecten is mogelijk wanneer de uitwerking van het Aanvullingsbesluit Bodem beschikbaar is.

2 Individuele onderwerpen

2.1 Overgangsrecht

Op basis van het 'Convenant bodem en ondergrond 2016-2020' worden alle gevallen van ernstige bodemverontreiniging met onaanvaardbare humane, ecologische of verspreidingsrisico's (spoedlocaties) ofwel gesaneerd, ofwel in een beheersbare situatie gebracht. Het bevoegde gezag heeft hiervoor een spoedinstrumentarium beschikbaar.

Op alle spoedlocaties en andere relevante locaties die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn beschikt, blijft de Wbb volledig van toepassing. Dit geldt ook voor de aanwijzing van het bevoegd gezag. De overgangsbepalingen worden nog uitgewerkt, maar voor deze locaties verandert er waarschijnlijk niets. Er is geen overgangsrecht voor de andere locaties.

Financiële effecten

Voor de locaties die onder het overgangsrecht vallen, wordt het huidige beleid ongewijzigd voortgezet. Voor deze locaties heeft de aanvullingswet geen gevolgen. In 2014 telde Nederland naar schatting 250.000 locaties met mogelijk ernstige bodemvervuiling, waarvan er in dat jaar 1.518 waren aangewezen als spoedlocatie.¹ Dit betekent dat er tot 2020 gemiddeld per jaar circa 1.218 / 6 jaar \approx 250 spoedlocaties worden aangepakt, waarvoor het bevoegd gezag ongewijzigd blijft. Het is niet bekend hoeveel andere relevante locaties het betreft.

De kosten voor het afhandelen van een bodemsanering bedragen voor een provincie circa € 5.200 per keer (82 uur * € 60 per uur (schaal 10) + € 250 publicatiekosten).² De totale kosten voor het afhandelen van spoedlocaties bedragen circa € 5.200 * 250 = € 1,3 miljoen per jaar.

Maatschappelijke effecten

Het beleid of de uitvoering hiervan wijzigen niet als gevolg van het verschuiven van het bevoegd gezag. Hierdoor worden er geen maatschappelijke effecten verwacht op dit onderdeel.

2.2 Bevoegd gezag voor bodemkwaliteit naar gemeenten

In de huidige situatie is de provincie het bevoegd gezag voor bodemkwaliteit, met uitzondering van 29 gemeenten. Na invoering van de Omgevingswet verschuift het bevoegd gezag van provincies naar gemeenten. Naast de bevoegdheid voor vergunningen en meldingen, krijgt de gemeente als gevolg van de gebiedsgerichte aanpak ook beheertaken, waaronder beleidsontwikkeling, monitoring, het maken van een bodemkaart en nazorg. Dit is echter een direct gevolg van de Omgevingswet en niet van de Aanvullingswet bodem.

Financiële effecten

Door de verschuiving van bevoegdheid, verschuiven ook de kosten voor het uitvoeren van taken rond bodemkwaliteit van provincies naar gemeenten. Naar verwachting zullen gemeenten deze taken onderbrengen bij omgevingsdiensten. In provincies waarin de taken rond bodemsanering al door omgevingsdiensten worden uitgevoerd, verandert er niets voor de omgevingsdiensten (met uitzondering van de financieringsstructuur) en voor initiatiefnemers. Initiatiefnemers in provincies die de taken zelf uitvoeren, krijgen een ander bevoegd gezag.

De kosten voor het afhandelen van een geval van bodemsanering bedragen voor een provincie circa € 5.200 per situatie (82 uur * € 60 per uur (schaal 10) + € 250 publicatiekosten).³ De kosten om een melding af te

¹ <http://www.compendiumvoordeleefomgeving.nl/indicatoren/nl0258-Inventarisatie-van-aantal-locaties-met-bodemverontreiniging.html?i=3-13>

² 'Meting AL en UL provincie Gelderland', Sira Consulting, 2015.

handelen zijn geraamd op € 1.920, inclusief het uitwerken van maatwerkvoorschriften en monitoring achteraf (32 uur * € 60 per uur (schaal 10)).

Per jaar worden circa 1.900 saneringen uitgevoerd. Bij circa 1.100 gevallen is nu een provincie bevoegd gezag (58%).⁴ Bij 70% tot 80% van de saneringsgevallen wordt gebruik gemaakt van een melding op basis van het Besluit Uniforme Saneringen.⁵ De overige gevallen zijn afgehandeld op basis van een vergunning. Concreet betekent dit dat er bij de provincie in de huidige situatie jaarlijks tussen de 715 tot 880 BUS-meldingen worden gedaan en dat er 220 tot 385 saneringsvergunningen per jaar worden aangevraagd, inclusief spoedlocaties.

De totale jaarlijkse kosten van saneringen waarvoor de provincie bevoegd gezag is, bedragen in de huidige situatie minimaal 220 vergunningen * € 5.200 + 880 meldingen * € 1.920 = € 2,8 miljoen, en maximaal 385 vergunningen * € 5.200 + 715 meldingen * € 1.920 = € 3,4 miljoen. Dit bedrag is inclusief de kosten voor de spoedlocaties (zie ook hoofdstuk 2).

In de praktijk is de verwachting dat de meeste gemeenten de benodigde kennis voor bodemkwaliteit niet zelf zullen opnemen in de organisatie, maar dit mandateren aan omgevingsdiensten. De uurtarieven van de medewerkers van omgevingsdiensten liggen op een gelijkwaardig niveau, waardoor de kosten per vergunning of melding niet zullen wijzigen.

Nadat de sanering van de spoedlocaties is afgerond, neemt het jaarlijkse aantal vergunningen af. Hierdoor dalen de uitvoeringslasten van overheden. Het is echter niet duidelijk wanneer de huidige spoedlocaties zullen zijn gesaneerd. Verder is Eenvoudig Beter voornemens om een groter aantal gevallen onder algemene regels te brengen, waardoor het aantal meldingen zal toenemen ten koste van het aantal vergunningen. Hierdoor nemen de uitvoeringslasten van gemeenten af. Doordat niet duidelijk is welk deel van de vergunningen wordt omgezet in een melding, kan geen berekening worden gemaakt van de afname.

Maatschappelijke effecten

De feitelijke situatie bij de uitvoering verandert niet bij het verschuiven van het bevoegd gezag. Er worden daarom geen significante maatschappelijke effecten verwacht op dit onderdeel.

2.3 Wijzigingen systeem

In de huidige situatie is er een gevalsgerichte aanpak bodemverontreiniging met bevel- en onderzoeksinstrumentarium. Het nieuwe systeem gaat uit van een activiteitgerichte aanpak, waarbij bodem en grondwater een onderdeel zijn. De precieze invulling van deze activiteitgerichte benadering wordt in het aanvullingsbesluit uitgewerkt.

Als er onaanvaardbare risico's zijn voor de menselijke gezondheid, dan blijft het onmogelijk om een woning te bouwen op vervuilde grond. Wel komt er meer afwegingsruimte voor de gemeente welke mate van verontreiniging nog aanvaardbaar is. Hierdoor kunnen gemeenten ervoor kiezen om in gebieden waar wel sprake is van bodemvervuiling, maar niet van onaanvaardbare risico's voor de menselijke gezondheid, de initiatiefnemer niet te verplichten om over te gaan tot bodemsanering.

Verder komt er op basis van eerder uitgevoerde bodemonderzoeken een landelijke kaart voor bodemkwaliteit, die kan worden opgenomen in het omgevingsplan. Aan de hand van deze kaart kunnen gemeenten en initiatiefnemers bepalen of een te ontwikkelen locatie potentieel bodemvervuiling bevat. Indien de kans op vervuiling klein is, kan het bevoegd gezag ervoor kiezen om de initiatiefnemer geen verplicht bodemonderzoek uit te laten voeren.

Financiële effecten

³ 'Meting AL en UL provincie Gelderland', Sira Consulting, 2015.

⁴ 'Voortgang van de bodemsanering 2009', RIVM, 2010.

⁵ De ondergrens is bepaald op basis van het onderzoek 'Administratieve en uitvoeringslasten herziening Wet bodembescherming', de bovengrens is een inschatting van RWS Leefomgeving Bodem+.

Afname van het aantal saneringen

Gemeenten kunnen de afweging maken om ervan af te zien om een initiatiefnemer een bodemsanering te laten uitvoeren als bij een activiteit geen sprake is van onaanvaardbare risico's voor de volksgezondheid en de vervuiling stabiel is. Doordat de precieze invulling van het aanvullingsbesluit nog niet duidelijk is, kan niet worden bepaald welk deel van de bodemsaneringen zou kunnen vervallen. Uit de interviews blijkt verder dat gemeenten er, ter voorkoming van eventuele ongewenste situaties in de toekomst, toch de voorkeur aan geven om te saneren. De afname van het aantal saneringen zal, als gevolg van de beleidsvrijheid van gemeenten, naar verwachting beperkt zijn. Ter illustratie van de mogelijke gevolgen is de onderstaande voorbeeldberekening uitgewerkt.

Voorbeeldberekening: Als 10% tot 20% van de minder complexe saneringen komt te vervallen, leidt dit tot een besparing voor gemeenten. Het zal voornamelijk saneringen betreffen die in de huidige situatie met een BUS-melding kunnen worden afgedaan. Van de 550 jaarlijkse BUS-meldingen vervallen er in dit voorbeeld circa 55 tot 110. De totale besparing bedraagt minimaal $55 * € 1.920 = € 0,1$ miljoen en maximaal $110 * € 1.920 = € 0,2$ miljoen.

Beslissen of een bodemonderzoek nodig is

Gemeenten moeten nu bij elke aanvraag voor een activiteit nagaan of de bodemgesteldheid deze toelaat of dat eerst sanering nodig is. Doordat de invulling van het Aanvullingsbesluit nog niet duidelijk is en omdat onduidelijk is hoe gemeenten deze beoordeling gaan invullen, kan nog niet nauwkeurig worden bepaald welke gevolgen dit heeft voor gemeenten. Op basis van de interviews is de verwachting dat gemeenten aan de hand van de bodemkwaliteitskaart en een vooraf geformuleerd beleid in het omgevingsplan weinig of geen tijd nodig hebben. Mogelijk kan aan de hand van het omgevingsplan direct door de initiatiefnemer al worden bepaald of nadere actie nodig. Voor dit onderzoek is ervan uitgegaan dat de toename van de kosten om te bepalen of een bodemonderzoek nodig is, verwaarloosbaar is.

Wel wordt een afname van het aantal gevraagde en daarmee te beoordelen bodemonderzoeken verwacht. Dit geeft een reductie van de lasten van initiatiefnemers die bij de vergunningaanvraag een onderzoek moeten laten uitvoeren en voor de gemeenten die deze moeten beoordelen. Bij gebrek aan de invulling van het Aanvullingsbesluit kan nog geen inschatting worden gemaakt van de mate waarin bodemonderzoeken zullen vervallen.

Wel zullen gemeenten als gevolg van de gebiedsgerichte aanpak ook beheertaken krijgen, waaronder beleidsontwikkeling en het maken van een bodemkaart. De kosten hiervan zijn opgenomen bij het maken van het omgevingsplan.

Maatschappelijke effecten

Het aantal saneringsgevallen neemt af door de activiteitgerichte benadering. Bij de gevallen waarbij de gemeente beslist om de bodemvervuiling niet aan te pakken, worden de projectkosten voor initiatiefnemers gereduceerd. Daarnaast nemen de administratieve lasten voor initiatiefnemers af, omdat zij geen vergunning meer hoeven aan te vragen of melding hoeven te doen voor de sanering.

Het gebruik van de bodemkaart leidt tot minder bodemonderzoeken. Dit levert baten op voor initiatiefnemers, maar heeft een negatief bedrijfseffect voor bedrijven die bodemonderzoeken uitvoeren, voor hen neemt het aantal uit te voeren onderzoeken immers af.

2.4 Aanpassing van de kwaliteitseisen aan bouwstoffen, grond en baggerspecie

Naar aanleiding van de evaluatie van het Besluit bodemkwaliteit worden aanpassingen doorgevoerd in de kwaliteitseisen aan de toepassing van bouwstoffen, grond en baggerspecie. De precieze aard van deze wijzigingen worden uitgewerkt in het Aanvullingsbesluit en kunnen hierdoor nog niet worden gekwantificeerd. Op dit moment zijn de volgende aanpassingen voorzien:

1. Verduidelijking van begrippen

Er ontstaat in de praktijk bij het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie veel discussie door onduidelijke en ontbrekende definities. De definitie van de begrippen partij, functionaliteit en nuttige toepassing worden daarom verduidelijkt. Verder wordt het begrip bewerken gedefinieerd. De afname van de discussie levert een vermindering van de bestuurslasten op.

2. Verduidelijking van de toetsingskaders

Ook over de reikwijdte en afbakening van toetsingskaders bestaat veel discussie. De kaders voor de volgende onderwerpen worden daarom aangescherpt:

- tijdelijke uitname;
- tijdelijke opslag van grond en baggerspecie;
- verspreiden van baggerspecie over aangrenzend perceel;
- toepassing van grond en baggerspecie op de land- en waterbodem.

Het aanscherpen van de toetsingskaders levert een vermindering van de discussies en hiermee van de bestuurslasten op.

3. Wijzigingen van bevoegdheden

In het besluit is een verdeling gemaakt in bevoegdheden en bestuurlijke handhavingsbevoegdheden. Het is in de praktijk echter niet altijd duidelijk wie de toezichthouder (ILT) moet aanspreken bij misstanden. Er wordt daarom verduidelijkt wie de normadressaat is bij het toepassen van grond en baggerspecie. Daarnaast wordt duidelijker uitgewerkt wie de coördinatie moet voeren als er meerdere bevoegde overheden betrokken zijn bij een project.

4. Veranderingen in de meldverplichtingen

Primaire materialen en schone grond worden vrijgesteld van de meldverplichting 'schone grond'. Met het vervallen van (een deel van de) schonegrondmeldingen, worden ook de eisen aan de bestaande verplichtingen aangepast, met als doel het verbeteren van de handhaafbaarheid. Doordat er minder informatie wordt aangeleverd bij de bevoegde gezagen dan voorheen, moet er meer capaciteit worden aangewend voor toezicht en handhaving. Hierdoor nemen de bestuurslasten toe.

5. Borging van historisch onderzoek

Het toepassen van grond en baggerspecie met een milieuhygiënische verklaring is slechts nog mogelijk indien aan de milieuhygiënische verklaring een historisch onderzoek is gekoppeld. Deze verplichting gaat gelden voor al het bodemonderzoek dat onder erkenning wordt uitgevoerd.

Financiële effecten

De gevolgen van deze aanpassingen kunnen in dit stadium nog niet worden onderzocht, bij gebrek aan invulling in het Aanvullingsbesluit.

Maatschappelijke effecten

De aanpassingen aan de begrippenkaders zorgen voor meer duidelijkheid en hierdoor voor minder overtredingen. Dit heeft mogelijk gevolgen voor het aantal herstelwerkzaamheden dat initiatiefnemers moeten verrichten. Afhankelijk van de omvang van het project en de aard van de (onbewuste) overtreding, kunnen de kosten hoog oplopen. Er worden geen andere maatschappelijke effecten verwacht.

3 Bedrijfseffectentoets

Een onderdeel van de verplichte toetsing van nieuwe en gewijzigde regelgeving is de Bedrijfseffectentoets (BET). Deze toets beschrijft de verschillende effecten die de nieuwe of gewijzigde regelgeving kan hebben op het bedrijfsleven. In dit hoofdstuk zijn de hoofdvragen van de BET opgenomen en kort beantwoord.⁶

Voor de antwoorden op deze vragen geldt dat de nadere uitwerking in de onderliggende regelgeving noodzakelijk is om te komen tot een helder en eenduidig beeld van de te verwachten effecten. De BET-vragen zijn hierdoor alleen kwalitatief uitgewerkt.

1. Heeft de ontwerpregelgeving naar verwachting bedrijfseffecten?

Met de Aanvullingswet bodem beoogt Eenvoudig Beter kaders te scheppen om saneringen eenvoudiger gebiedsgericht aan te pakken. Dit betekent dat er wijzigingen worden doorgevoerd in de verantwoordelijkheden van overheden. Verder zorgt de Aanvullingswet bodem voor een vereenvoudiging van de administratieve processen rond bodemsanering. Dit beperkt de kosten voor grondeigenaren.

Om de gebiedsgerichte aanpak mogelijk te maken, worden de gedoogplichten verruimd, dit heeft echter nauwelijks bedrijfseffecten. Een gedoogplicht leidt in de praktijk namelijk zelden tot directe kosten voor de grondeigenaar.

Verder komt er een landelijke kaart voor bodemkwaliteit die moet leiden tot lagere kosten voor bedrijven. Het bevoegd gezag kan met behulp van de bodemkwaliteitskaart een inschatting maken van de bodemkwaliteit op een locatie en, op basis van de kaart, bij een ontwikkeling afzien van het vragen van een bodemonderzoek. Dit leidt tot een afname van de regeldruk. In welke mate het bevoegd gezag gebruik zal maken van deze beleidsvrijheid en minder bodemonderzoeken zal vragen, is op dit moment niet te bepalen.

Verder beoogd Eenvoudig Beter om de aanpak van bodemvervuiling meer onder algemene regels te brengen, waardoor steeds minder activiteiten een vergunning vereisen en een goedkopere melding volstaat. Ook wil Eenvoudig Beter enkele aanpassingen doorvoeren in de (borging van) kwaliteitseisen met als doel de regeldruk te verlagen. Deze veranderingen zullen echter onderdeel uitmaken van het Aanvullingsbesluit bodem en niet van de Aanvullingswet bodem.

2. Voor hoeveel bedrijven en welke categorieën bedrijven worden de bedrijfseffecten verwacht?

De veranderingen hebben vooral gevolgen voor de werkzaamheden van bouwbedrijven, projectontwikkelaars en grondverzetsbedrijven. Deze partijen worden voor hun werkzaamheden echter betaald door de grondeigenaren waarvoor zij de bodemsaneringen verzorgen. De financiële gevolgen van de veranderingen zijn hierdoor vooral merkbaar voor grondeigenaren van vervuilde percelen, aangezien zij de kosten van bodemsaneringen moeten dragen. Als de kosten als gevolg van regeldruk afnemen, dan profiteren de grondeigenaren hiervan.

De doelgroep grondeigenaren kan alle typen bedrijven betreffen. Het is op basis van de huidige uitwerking niet te bepalen hoeveel bedrijven dit precies betreft. Ook kan niet worden bepaald hoe de effecten worden gedistribueerd over zzp'ers, microbedrijven en MKB.

⁶ Een volledig overzicht van de BET inclusief alle subvragen is beschikbaar via deze link: <https://www.bedrijfseffectentoets.nl/>

Regeldrukeffecten

3. Welke gevolgen heeft de ontwerpregelgeving voor de administratieve lasten (informatieverplichtingen aan de overheid) inclusief toezichtlasten van de betrokken bedrijven (stijgingen en dalingen)?

De Aanvullingswet Bodem biedt de benodigde kaders om de administratieve lasten van bedrijven te verlagen. De voorgenomen regelgeving en de bijbehorende concrete verplichtingen worden echter uitgewerkt in de uitvoeringsregelgeving. Het is op basis van de Aanvullingswet duidelijk dat de administratieve lasten waarschijnlijk zullen afnemen als gevolg van het onder algemene regels brengen van meer saneringssituaties, de aanpassingen aan de kwaliteitseisen en het verminderen van het aantal bodemkwaliteitsonderzoeken. Het is wel denkbaar dat de toezichtlasten toenemen om de mogelijk verslechterde informatiepositie van het bevoegde gezag te ondervangen.

Het is in dit stadium niet mogelijk om uitspraken te doen over de (veranderingen in) verplichtingen voor bedrijven en de gevolgen hiervan voor de eenmalige en/of structurele administratieve lasten en toezichtlasten. Ook kan niet worden bepaald hoe de effecten worden gedistribueerd over zzp'ers, microbedrijven en MKB.

4. Welke gevolgen heeft de ontwerpregelgeving voor de inhoudelijke nalevingskosten van de betrokken bedrijven (stijgingen en dalingen)?

De Aanvullingswet bodem voert op zichzelf geen inhoudelijke veranderingen door aan de kwaliteitseisen voor bodem en heeft hierdoor naar verwachting geen gevolgen voor de inhoudelijke nalevingskosten. De voorgenomen regelgeving en de bijbehorende verplichtingen worden echter nog verder uitgewerkt in de uitvoeringsregelgeving. Het is mogelijk dat het Aanvullingsbesluit leidt tot inhoudelijke veranderingen in verplichtingen en eisen voor bedrijven. Dit kan gevolgen hebben voor de structurele nalevingskosten, maar deze kunnen in dit stadium nog niet worden gekwantificeerd. Ook kan niet worden bepaald hoe de effecten worden gedistribueerd over zzp'ers, microbedrijven en MKB.

5. In het geval van implementatie van EU-regelgeving: is gekozen voor lastenluwe implementatie, zonder "nationale koppen" en met optimaal gebruik van "kanbepalingen"?

De Aanvullingswet bodem betreft geen implementatie van nieuwe EU-regelgeving. Er worden geen aanpassingen doorgevoerd aan de implementatiewijze van bestaande EU-regelgeving. Deze vraag is derhalve niet van toepassing.

Overige bedrijfseffecten

6. Welke andersoortige kosten en baten voor bedrijven worden op grond van deze ontwerpregelgeving voorzien?

De voorgenomen regelgeving heeft mede tot doel om een gebiedsgerichte aanpak van bodemvervuiling te stimuleren. Dit kan mogelijk leiden tot enige hinder voor grondeigenaren die te maken hebben met indirecte bodemvervuiling (pluim). Als gevolg van de gedoogplichten bij het gebiedsgericht aanpakken van de vervuiling inclusief de pluim, moeten zij mogelijk activiteiten gedogen die van enige invloed zijn op het huidige gebruik van de gronden.

Een gedoogplicht leidt in de praktijk echter zelden tot directe kosten voor de grondeigenaar, temeer daar de te gedogen activiteiten doorgaans kleine maatregelen zijn, zoals het plaatsen van een pomp. Indien er toch schade ontstaat door de gedoogde activiteiten, dan worden deze vergoed aan de grondeigenaar. Incidenteel kunnen grondeigenaren enige economische schade ondervinden als gevolg van omzetsderving, doordat deze gronden dan niet volledig naar eigen inzicht kunnen worden gebruikt voor de eigen economische activiteiten. De wijzigingen als

gevolg van de Aanvullingswet bodem leiden in de praktijk echter tot minimale veranderingen op dit vlak. Er zijn naar verwachting geen andere directe financiële effecten te verwachten.

Markteffecten

7. Wat zijn de gevolgen van de ontwerpregelgeving voor de werking van de markt?

De veranderingen in de regelgeving zijn niet bedoeld om in te grijpen op de werking of de structuur van de markt. Er is hierdoor geen flankerend beleid nodig. Het is ook niet aannemelijk dat marktpartijen zich wezenlijk anders gaan gedragen, waardoor er geen wijzigingen te verwachten zijn voor de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van de markt.

8. Wat zijn de sociaaleconomische effecten van ontwerpregelgeving; met name de verwachte ontwikkelingen op werkgelegenheid en arbeidsvoorwaardenontwikkeling?

De voorgenomen aanpassing van de regelgeving door middel van de Aanvullingswet bodem zijn niet bedoeld om een direct effect te hebben op de sociaaleconomische ontwikkelingen in Nederland. Er zijn geen gevolgen voor de arbeidsvoorwaardenontwikkeling.